

Saaremaa Vallavalitsus
vald@saaremaavald.ee
Tallinna tn 10
93819, Kuressaare, Saare maakond

Teie 20.11.2024 nr 5-2/6167-1

Meie 20.01.2025 nr 7.2-2/25/19874-2

Ettepanekud Saaremaa valla üldplaneeringu eskiisile ja KSH aruande eelnõule

Olete teavitanud meid Saaremaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse (edaspidi *planeering*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalikust väljapanekust ja väljapaneku tulemuste avalikest aruteludest.

Transpordiameti eellane Maanteeamet esitas ettepanekud planeeringu lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamise kavatsusele 30.11.2018 kirjaga nr 15-2/18/49793-3 (edaspidi *seisukohad*).

Oleme planeeringu (koostaja Saaremaa Vallavalitsus) ning KSH aruande eelnõu (koostaja Alkranel OÜ) läbi vaadanud ning esitame järgnevad märkused ja ettepanekud, mille alusel planeeringut korrigeerida ja täiendada.

Planeering

1. Üldplaneeringu seletuskiri ja KSH sisaldavad mitmeid ebatäpsusi, puudulikke viiteid ning on kohati raskesti arusaadavad.
2. Palume üldplaneeringus arvestada Kuressaare lennuvälja lähiümbruse piirangupindade ja kaitsevööndiga.
3. Planeerimisseaduse § 75 lg 1 punkt 1 kohaselt on üldplaneeringu üheks ülesandeks transpordivõrgustikust ja muust infrastruktuurist põhjustatud kitsenduste määramine. Vastavalt meresõiduohutuse seaduse § 48 lg 1 piiratakse ehitustegevust, kui see kahjustab meresõiduohutust. Samuti on keelatud paigaldada tulesid, mis segavad navigatsioonimärgi eristamist (§ 48 lg 4). Seetõttu palume täiendada planeeringu seletuskirja punkti 10.5 teabega navigatsioonimärgistusest põhjustatud piirangute kohta ning joonistel välja tuua Saaremaa vallas paiknevad tuletornid, tulepaagid ja päevamärgid.
4. Juhime tähelepanu, et navigatsioonimärgid ei pruugi paikneda vaid sadamas. Näiteks Vilsandi tuletorn (navigatsioonimärk nr 925) paikneb Vilsandi saare lääneosas kolme kilomeetri kaugusel Vikati sadamast, mis on ainuke olemasolev sadam Vilsandil.
5. Vastavalt sadamaseadusele peavad sadamad olema kantud sadamaregistrisse (§ 37 lg 2), välja arvatud juhul kui tegemist on füüsilise isiku poolt väljaspool tema majandus- või kutsetegevust isiklikuks tarbeks paigaldatud või ehitatud sildumisrajatisega (§ 1 lg 2 punkt 1). Palume tuua nimetatud asjaolu välja seletuskirja punktis 6.2.10.

6. Seletuskirja lk 130 punkti 10.5 esimeses lõigus on viidatud seletuskirja punktile 6.2.9, korrektne oleks viidata seletuskirja punktile 6.2.10.
7. Üldplaneeringu seletuskirja tabel 6 Saaremaa valla olemasolevad ja perspektiivsed sadamad on segadust tekitav ning ebakorrektnel põhjustel:
 - 7.1. tabelis ja joonistel ei ole aru saada, millised toodud sadamatest on praegu olemas ja millised ei ole. Palume täiendada tabelit 6 ja jooniseid ning eristada olemasolevad ja perspektiivsed sadamad;
 - 7.2. sadamaregistrisse kantud sadamatest (hetkel olemasolevad sadamad) ei ole tabelis näidatud Mõntu väikelaevade sadamat ja Veere vanasadamat. Palume tabelit täiendada või tuua välja põhjus, miks need sadamad ei leia kajastamist tabelis 6;
 - 7.3. tabelis nimetatud Kaavi sadama puhul on Saaremaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes kasutatud nime Kaavi paadisadam. Seda nime kasutatakse ka sadamaregistris, palume kasutada registris olevat nime;
 - 7.4. tabelis nimetatud Läätsa sadam kannab sadamaregistri järgi nime Läätsa paadisadam ning Nasva meresadam nime Nasva sadam. Palume kasutada sadamaregistris olevaid nimesid.
8. Integreerida planeeringusse üleriigilise planeeringu mereala teemaplaneeringuga kavandatud püsiühenduste trassid ja säilitamisele kuuluvad taliteede koridorid.
9. Seletuskirja lk 114 osas 5 olevad viited seletuskirja peatükkidele ei ole korrektsed, korrigeerida.
10. Seletuskirja lk 125 osas 10.1 olevad viited teekaitsevöönditele ei ole korrektsed (nt lause „*Tulenevalt ehitusseadustikust on valla piiresse jäävate riigiteede ja kohalike teede kaitsevöönd 30 m lai tee sõiduraja servadest mõlemale poole*“ asemel oleks korrektne „*Tulenevalt ehitusseadustikust on valla piiresse jäävate maantee kaitsevööndi laius 30 m mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast*“, jne).
11. Planeeringus ei ole arvestatud seisukohtades tehtud ettepanekutega Kuressaare linnas ja mitmes alevikus riigitee kaitsevööndite laiendamiseks (seisukohtade punktid 2.2.1-2.2.7). Palume ettepanekutega arvestada või põhjendada arvestamata jätmist, sest tegemist on PlanS § 75 lg 1 punkti 1 kohase ülesandega, mida on meie hinnangul vajalik käsitleda.
12. Näidata planeeritavad kitsendused (sh teekaitsevööndite muudatused) ka kaartidel/joonistel.
13. Planeeringus on käsitlemata transpordimaa juhtotstarve.
14. Planeeringus on lahendamata juurdepääsud arendusaladele (näiteks osadele riigiteede nr 10 ja nr 76 ristmikust põhja poole jäävatele kruntidele). Põhi- ja tugimaanteedelt igale kinnistule eraldi mahasõidu planeerimine ei ole võimalik, juurdepääsud tuleb lahendada kogujate kaudu.
15. Lisada seletuskirja osas 10.3 olevasse loetellu lause „*Kergliiklustee kavandamisel arvestada elanike paiknemise ja tõmbekeskustega ning kavandada kergliiklustee võimalikult pikas lõigus ühele poole sõiduteed ning vältida seeläbi liigsete teeületuskohtade tekitamist*“.
16. Jätta ära seletuskirja punktis 10.3.13 olev lause „*Kitsastes kohtades on erandkorras lubatud kergliiklustee laiust vähendada projekteerimise normide erandlikule tasemele*“. See lause võib jätta petliku mulje nagu oleks erandi kasutamine igal juhul võimalik. Erandi kasutamine on kaalutusotsus ning selle rakendamise võimalikkust kaalutakse kohapõhiselt, kaalumise võib lõppeda ka otsusega, et erandit ei saa kasutada.
17. Õhuliinide ja -mastide, sealhulgas elektrituulikute kavandamisel tuleb lähtuda kliimaministri 17.11.2023 määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 63 toodud nõuetest. Seletuskirja osas 12.1.2 olevasse loetelusse „Tingimused tuuleparkide rajamiseks“ lisada lause „*Elektrituuliku vähim kaugus teekatte servast määratakse valemiga $L = (H + 0,5D)$, kus L on*

tuuliku vähim kaugus teekatte servast meetrites, H on tuuliku masti kõrgus meetrites ja D on tuuliku rootori või tiiviku diameeter meetrites“.

18. Peame sobilikuks määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooneid ei kavandata. Kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, siis määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.

KSH

19. KSH meenutab pigem KMH-d – palju fakte, kuid vajalik on selgem üldistus ja analüüs.
20. KSH lk 78 esimeses lauses on väidetud, et „üldplaneeringuga on kavandatud kokku 17 sadamat“. Edasises tekstis on siiski räägitud sadamaaladest. Palume kontrollida, kas väide käib kavandatud sadamate või sadamaalade kohta.
21. Läbisegi kasutatud „sadamaala“ ja „sadama-ala“. Seadusandlikes tekstides (sadamaseadus ja veeseadus) kasutatakse sõna sadamaala. Parandada kogu KSH-s.
22. Ehituskeeluvööndi vähendamise tabelites (ja ka mujal tekstis) on tulbas „EKV vähendamise põhjendus“ toodud välja selgituseta number (näiteks Ahoi jõesadam Nr 30). Tuua välja numbrite selgitus või numbrid eemaldada.
23. KSH-s, üldplaneeringu seletuskirjas ja kaardimaterjalides toodud sadamad peavad olema üksteisega lihtsalt seostatavad. Praegusel hetkel see nii ei ole. Näiteks on KSH tabelis 3.5 lk 85 toodud Planeeritav paadisadam Nr 174. Samas tulbas on veel mitmeid „planeeritavaid sadamaid“. Võib oletada, et tegemist on üldplaneeringu seletuskirja tabelis 6 toodud Vesiaia sadamaga, kuid selles kindel ei saa olla. Kaardimaterjal aga ei võimalda leida mitte kuidagi seda sadamat. Seetõttu palume tekitada loogilised seosed üldplaneeringu seletuskirjas, KSH's ja kaardimaterjalides toodud objektide vahel.
24. KSH lk 128 on väidetud, et sadamaregistri andmetel on Saaremaa vallas 39 sadamat. Seisuga 9. detsember 2024 on sadamaregistri andmetel Saaremaa vallas 43 sadamat. Palun korrigeerida väidet ja lisada kuupäev.
25. KSH lk 128 on toodud välja, et üldplaneeringuga on kavandatavatest sadamatest kolm uued ning sulgudes on toodud välja Undva külad. Samas pole mujal dokumendis leida sadamat nimega Undva külad. Palume kontrollida, kas toodu nimevorm on korrektne ning võimalusel viidata ka tabelis 3.5 toodud sadamale.
26. KSH lk 129 on välja toodud Vilsandi külla planeeritav sadam, lk 130 Abaja külla planeeritav sadam ja lk 131 Undva külla planeeritav sadam. Praegusel kujul on need sadamad raskesti seostatavad tabelis 3.5 tooduga ning kaardimaterjalil kujutatuga. Palume leida lahendus, mis aitaks sadamad seostada mujal tekstis kasutatuga ning kaardimaterjaliga.
27. KSH lk 132 tekst räägib väinatammi avamisest, kuid on raskest eristatav eelnevast Undva küla paadisadama tekstist. Palume pealkirjastada tekst korrektselt.
28. Juhime teie tähelepanu sellele, et Väikese Väina eutrofeerumise peatamiseks ei piisa ainult tammi avadest, vajalik on ka kaldal oleva roostiku lõikamine ja lõigatu eemaldamine. Palume kaaluda selle tingimuse lisamist KSH-sse.
- Oleme valmis selgitama ja täpsustama käesoleva kirjaga esitatud ettepanekuid ning vajadusel koostöös välja töötama kohakeskselt sobivaimaid lahendusi. Küsimuste korral palume pöörduda kirja koostaja poole, kelle nimi on toodud kirja lõpus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhataja

planeerimise osakonna kooskõlastuste üksus

Tiit Palgi

524 3875 Tiit.palgi@transpordiamet.ee

Andres Lainoja

5783 7109 andres.lainoja@transpordiamet.ee

Rein Kallas

5887 9981 rein.kallas@transpordiamet.ee

Marje-Ly Rebas

5858 1095, Marje-Ly.Rebas@transpordiamet.ee